

NYT, Άρθρο της 28ης Ιουλίου 2008

ΠΩΛ ΚΡΟΥΓΚΜΑΝ

Η ΣΤΕΓΑΣΤΙΚΗ ΦΟΥΣΚΑ, Η ΑΣΠΙΡΙΝΗ, Η ΘΕΡΑΠΕΙΑ

Ακόμη μια προσωρινή ρύθμιση

Ο ΠΚ λέει ότι η σωτηρία των Fannie και Freddie ήταν καλύτερο από το τίποτε, αλλά δεν λύνει το πραγματικό πρόβλημα : τη διπλή φούσκα αυτής της δεκαετίας, των τιμών της κατοικίας και των θαλασσοδανείων, που αποτελεί καταστροφή για εκατομμύρια Αμερικανών.

Η ιστορία που κρύβεται πίσω από την παρούσα κρίση είναι ο τρόπος που οι παραδοσιακές τράπεζες – τράπεζες με αποθέματα ομοσπονδιακής εξασφάλισης, οι οποίες έχουν περιορισμούς στα ρίσκα και το ποσοστό του δανεισμού που επιτρέπεται να αναλάβουν – παραμερίστηκαν από χρηματοπιστωτικούς παίκτες που δεν υπόκεινται σε καμία ρύθμιση. Οι όμοιοι του Άλαν Γκρήνσπαν μας διαβεβαίωναν ότι αυτό δεν είναι πρόβλημα : η αγορά θα ενίσχυε την πειθαρχημένη ανάληψη ρίσκου και τέλος πάντων τα χρήματα των φορολογουμένων δεν κινδύνευαν.

Και μετά χτύπησε η πραγματικότητα.

Οι δανειστές όχι μόνο δεν ήταν πειθαρχημένοι στην ανάληψη ρίσκου, αλλά άγριοι. Παραμερίστηκαν ανησυχίες για το αν οι δανειζόμενοι θα ήταν σε θέση να αποπληρώσουν. Το ίδιο έγινε και με τα ερωτήματα για το αν ήταν λογική η εκτίναξη των τιμών των κατοικιών.

Οι δανειστές αγνόησαν τα προειδοποιητικά σήματα γιατί ήταν μέρος ενός συστήματος που χτίστηκε στην αρχή «κορώνα κερδίζω, γράμματα χάνει κάποιος άλλος». Οι δανειστές δεν ανησυχούσαν για την ρευστότητα των δανειζομένων, γιατί γρήγορα πουλούσαν τα δάνεια που έδιναν, γενικά σε επενδυτές οι οποίοι δεν είχαν ιδέα τι αγόραζαν. Σε όλη την χρηματιστική βιομηχανία, οι εκτελεστικοί διευθυντές έπαιρναν τεράστια μπόνους όταν φαινόταν ότι πετύχαιναν μεγάλα κέρδη, αλλά δεν ήταν υποχρεωμένοι να επιστρέψουν τα χρήματα όταν αυτά τα κέρδη μετατρέπονταν σε ακόμη μεγαλύτερες ζημιές.

Όσο για το ότι τα χρήματα των φορολογουμένων δεν κινδυνεύουν, τα ομοσπονδιακά αποθέματα και το υπουργείο οικονομικών έχει ξοδέψει εκατοντάδες δισεκατομμυρίων δολαρίων των φορολογουμένων για τη χρηματοδότηση χπ οργανισμών που απέτυχαν.

Στο μεταξύ εκείνες οι παραδοσιακές, υπό καθεστώς ρύθμισης, τράπεζες έπαιζαν ένα μικρότερο ρόλο στην δανειστική φρενίτιδα, στο βαθμό που δεν είχαν θυγατρικές, «εκτός του ισολογισμού» τους, και γι' αυτό το λόγο εκτός καθεστώτος ρύθμισης. Η περίπτωση της Indy Mac – η οποία απέτυχε επειδή εξειδικεύτηκε σε δάνεια υψηλού κινδύνου, ενώ οι ρυθμιστές κοίταζαν από την άλλη μεριά – αποτελεί την εξαίρεση που επιβεβαιώνει τον κανόνα.

Το ηθικό δίδαγμα αυτής της ιστορίας φαίνεται ξεκάθαρα : η χρηματοοικονομική ρύθμιση πρέπει να επεκταθεί σε πολύ ευρύτερη περιοχή χπ οργανισμών. Βασικά το χρηματοοικονομικό πλαίσιο που δημιουργήθηκε στα 1930, και έφερε σχετική

σταθερότητα στις επόμενες γενιές, πρέπει να εκσυγχρονιστεί στις συνθήκες του 21^{ου} αιώνα.

Οι απεγνωσμένες προσπάθειες διάσωσης της περασμένης χρονιάς κάνουν την εκτεταμένη ρύθμιση ακόμη πιο επείγουσα, αλλιώς το παιχνίδι «κορώνα κερδίζω, γράμματα χάνεις» θα παιχτεί πιο δυνατά από ποτέ σε βάρος των φορολογουμένων.